

nu blot, hvorledes det vilde blive gennemført i Praksis! Hvilken Forvirring, hvilket Kaos vilde det ikke være! Hvad vilde det sige, at man skulde stemme i en Kreds? Der er to Systemer: Nogle holde paa, at den faldne Kandidats Stemmer, hvad enten han nu er Højremand eller Venstremand, skulde henføres til de respektive Partier, men nogle holde paa, at Vælgerne skulde stemme paa to Lister, samtidig paa en Mand og et Parti. Hvormange Partier skulde der saa være paa Listen? Baade de nuværende Partier, og mange nye, der kunde komme? Og jeg synes ogsaa, Højre skulde tale saa stille om det Forslag. Jeg ved ikke, hvormange Partier der er i Højre, og det vilde være vanskeligt at opstille Højres Partigrupper paa een Liste. Men hvordan vi end vende og dreje det, ville vi se, at naar de 30 Mand skulde fordeles, skal der være et Nævn til at fordele dem. Og efter hvilke Regler skulde de fordeles? Lad os tage det sidste Valg. Jeg ved, at Højre gik til Valg i 3 Grupper, de Frikonservative og de 2 Grupper til, som her i Tinget bekæmpede hinanden af al Magt. Jeg ved ikke, hvordan Højre vilde have foretaget Fordeelingen. De vare jo to 11-Mands Grupper og saa en større Gruppe. Højrevælgerne skulde da have sagt: Nu stemme vi paa vedkommende Person og paa den 11-Mands Gruppe eller paa den 11-Mands Gruppe eller paa 27-Mands Gruppen o. s. v. Det vilde skabe en syndig Forvirring, og ingen vilde kunne finde ud af, hvor de skulde hen, hvis denne Metode skulde anvendes i Praksis. Og hvordan skulde det være for at være retfærdigt? I Dag er der saa mange af Højre her i Salen, saa mange af det og det Parti; men det vide vi ikke, om der er om nogle Aar. I Dag er der noget, vi ere enige om, men om nogle Dage eller til næste Aar kunne vi komme til at behandle Spørgsmaal, hvor Højre og Venstre ere indbyrdes uenige. Hvad skulde de stakkels 30 Mand gøre, som vare valgte, uden at vi vidste, hvor de kom fra, uden at vi kendte dem? Det var maaske Forretningsførere eller Pengemænd, som havde funderet Partierne med Penge og derfor skulde have Sæde i Rigsdagen. Hvad Mandat skulde en saadan Rigsdagsmand have andet end det, at han kom med som Følge af, at han tilhørte et bestemt Parti? Men nu gaar Partiet fra hinanden, hvor skal han saa være? Han har ingen Vælgere, han kan ikke rejse hjem og holde Vælgermøde og sige til sine Vælgere: Jeg har stemt

saadan og saadan, jeg er sat ind af et Parti, men det Parti er gaaet i Stykker; nu staar jeg her, hvad skal jeg gøre? Ved næste Valg falder han maaske bort. Han kan ikke forsvare sig, han kan ikke retfærdiggøre sig. Det bliver den mest umulige Forvirring. At Højre kan byde os det som Retfærdighed! Jeg synes, de skulde tænke Tanken helt ud først. Det System, de kom med i Fjor, var umuligt. Saa skulde de gaa over til rene Listevalg, og det ville vi ikke have. Det tager Ansvar et bort fra Personen og lægger det over paa Partibestyrrelserne. Højre skulde nødigst af alle kæmpe for det, for de holde dog paa Individets Ret. Jeg kunde forstaa, om Socialdemokraterne vilde sige: Vi bryde os ikke om Individet; Partibestyrrelsen har besluttet, at de og de Mænd skulde stilles op, og derefter have alle at rette sig. (*Sabroe*: Hvem retter sig derefter?). Det ærede Medlem retter sig ogsaa derefter; De har endnu rettet Dem derefter. Men jeg tror ikke, det var vel for Højre og for os Venstregrupper, om vi vilde indføre den Skik, om vi vilde i den Grad demoralisere Vælgerne og Samfundet, at det var Partierne, der skulde bestemme: De og de skulde være Rigsdagsmænd, og de have at stemme saadan og saadan, ellers ere de færdige næste Gang. Paa den Maade tages den personlige Frihed bort, og den skulde Højre holde paa fremfor noget. Derfor er det underligt, at Højre er kommet frem dermed. Nu er det saaledes, at Kandidaten siger til Vælgerne: Det Program og det Parti vil jeg slutte mig til. Stemmer han saa anderledes, maa han føle sit Ansvar overfor Vælgerne, og vi have saa sandt ikke for megen Ansvarsfølelse her i Landet. Man skubber Ansvar et fra sig overalt, hvor man kan.

I denne Forbindelse kunde jeg have lyst til at gøre en Bemærkning til det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen). Med en vis Beundring og Ærbødighed hørte jeg paa hans Fremstilling af de vigtige politiske Begivenheder, han har været med til, men alligevel kan jeg ikke lade være med at rette en Bebrejdelse imod ham. Han fortalte, at i 1882, da Højre havde tænkt paa at styrte Ministeriet Estrup, gik 3 Mænd med ham som Ordfører til C. Berg, og der var i det ærede Medlems Udtalelser en stærk Bebrejdelse imod C. Berg for, at han ligesom havde afvist dem og derved bragt os ud i Kampforhold, som slog meget i Stykker. Det ærede Medlem skylder at sige, hvad det var, C. Berg afviste, og hvad den Sag drejede sig om. Jeg synes